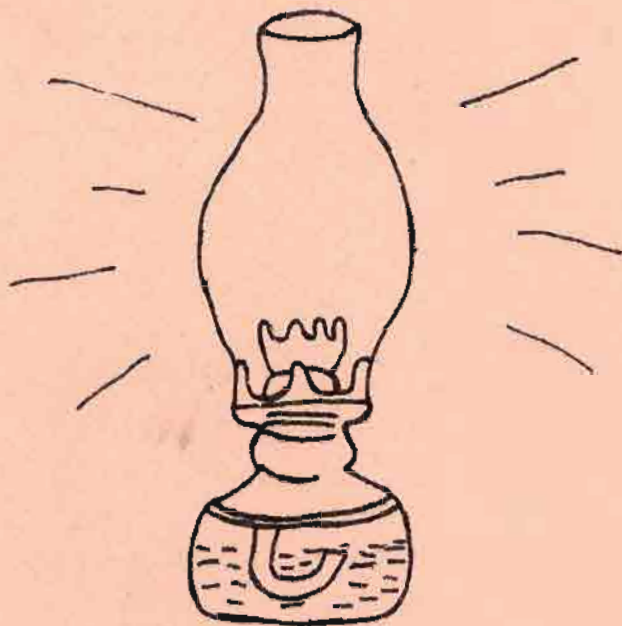

KAKEWIYAGAN

.277

Maranao

Kakewiyagan

Livelihood

by

Aida Gauraki

SUNBE INSTITUTE OF LINGUISTICS-Philippines

1975

PREFACE

This book was written during participation in a writers' workshop sponsored by the Summer Institute of Linguistics, November and December, 1974, at Bagabag, Nueva Viscaya.

This informational book on farming, poultry and health is written in order to help the Maranao in seeking to improve their livelihood. The information in the article is based on lectures given by technicians in the different fields represented.

I would like to express appreciation to the staff of the writers' workshop and to Mr. Robert Ward who checked the spelling and to Dansalan College who funded the publication of this book.

Aida Gauraki

FOREWORD

Some of the glory of the Philippines lies in the beautiful variety of people and languages within its coasts. It is to the great credit of the national leadership over the years that no attempt has been made to destroy this national heritage. The goal has been instead to preserve its integrity and dignity while building on this strong foundation a lasting superstructure of national language and culture.

The present book is one of many designed for this purpose. It recognizes the pedagogical importance of dividing literacy and second-language learning into two steps-- literacy being the first. When a student has learned to read the language he understands best, the resulting satisfaction in this accomplishment gives the drive and confidence he needs to learn the national language. His ability to read, furthermore, is the indispensable tool for the study this program will require.

The Department of Education and Culture of the Philippines is proud to present this latest volume in a nationwide series designed to teach the national language through literacy in the vernacular. It will strengthen both the parts of the nation and the whole.

JUAN L. MANUEL
Secretary

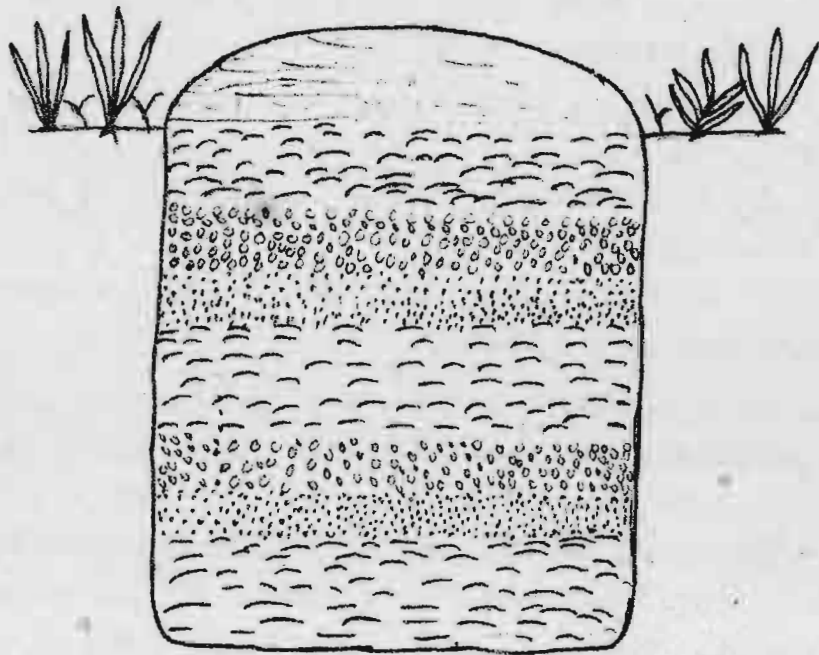
FOREWORD

One of the noble aims of Education is to equip every citizen to participate meaningfully in his society and to share in shaping the destiny of his country. Providing literacy instruction in each man's vernacular is a basic step in realizing this goal. To promote this purpose the Summer Institute of Linguistics works in agreement with and under the auspices of the Department of Education and Culture in the preparation of instructional and supplementary reading materials for the various Cultural Minorities of our country.

The Bureau of Public Schools takes pleasure, therefore, in presenting this volume of literacy materials which is part of its lists of approved supplementary reading materials prepared for use by the Public School in the areas using the vernacular of these materials.

LICERIA BRILLANTES SOPIANO
Director of Public Schools

TABLE OF CONTENTS	Page
Kambaal sa Timpla	1
Raon a Saromayag	4
So Kapakasusalioba kc Pur	6
Marapatik	8
Pabit	11
Suda	17
Kapiya i Lawas	23
Obi	27
Cdang	30

Kambaal sa Timpla

Isa a okit s kambaal sa timpla sa so tig iran sa inglis a "compost pit." Sii sa kapumbaali sii na adun a manga kasangkapan

a patot a mariparado ngka sa di ngka on pun kapooni. Katii so manga patot a mapuriparado ngka:

1. Rinirik a otan, ragami, gi odi na manga raon a otan
2. Ombi
3. Tai a manga pangangayamun, lagid o sapi, karabao, koda ago kambing
4. Sakal, sakrad odi na apia antonaa a kasangkapan a pugosarun sa kagalubo.

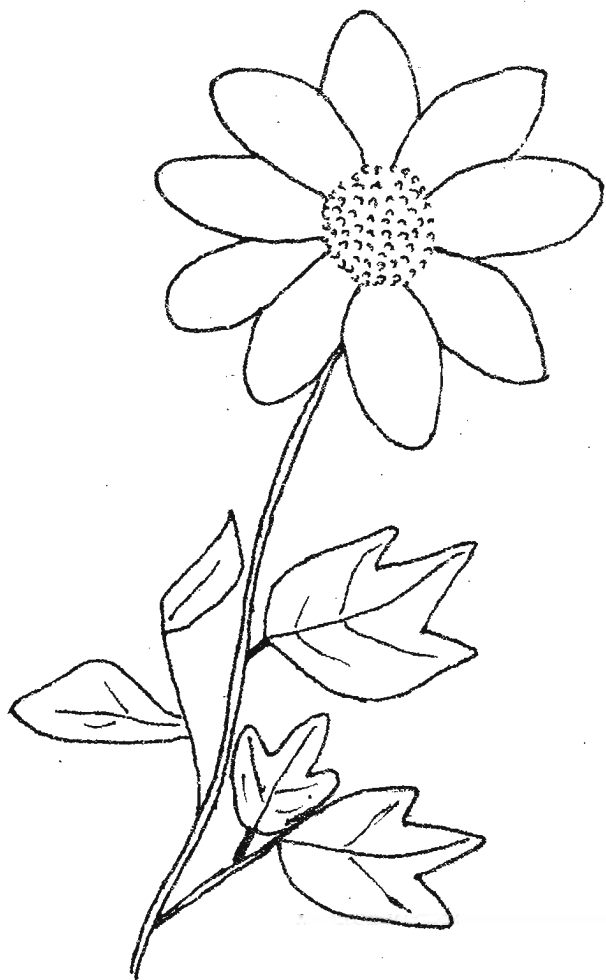
Mapasad ka muriparado angkai a manga kasangkapan na galubo ka dun sa apia antonaa i kala ago kadalum ian. Ogaid na pananggilai ngka o ba so galubo na ba adun a ig on. O adun a ig on na pakakasoya ngka on so sabagi ko lopa taman sa mada so ig on. Mapasad oto na tagoi ngka sa manga num(6) ka porgada a otan, raon, ragami odi na gi. Matago o ka on na lapisii ngka sa isa ka porgada a ombi na go ngka on bo tondogun so doa ka porgada a tai a pangangayamun. Mapasad na tagoi ngka sa isa ka kilo a apog. Mapasad na lapisii ngka bo sa otan. Kusokasoya ngka on a okit aya taman sa mapuno so galubo a kialot ka. Amai ka mapuno na tamboni ngka sa lapot. Malo o ka tambakun ka adun di pukutangli sa ig.

Patot on so ig ogaid na di puman tanto a madakul so ig ka marata.

Mapasad ka oto na nayaoa ngka sa makatulo olan. Makatulo olan na kupakai dun a itimpla a ka ko apia antonaa a pumolaan ka. Aya kitimplaan on na ipumbombor ko liawao o lopa.

Malubod mbaalan angkai a timpla ogaid na o ba ngka panagoi sa popot a di kurudak lagid o manga kitang, katia, ago apia antonaa a matugas a popot.

Giangkai a timpla na mapia ka lio pun ko kapupia a pamomolan na ipukapia o lopa ago da a arga ian ka so bo so apog a maito. Kuna o ba lagid o pupumasaam a timpla sa tinda a pukubayadan.

Raon
a
Saromayag

So saromayag (ramburi) a so puguto ko manga kilid a alad a manga bibinaning i obarobar ka ndadatar o alongan sa paras na miakalala i bali ko kanggalubuk babolabao ko kasusapadan. Liyo pun ko kiputugonun ago so kipupugaladun ko kayo nian na kiaporbaan a so raon ian na miakapia-pia a timpla sa pamomolan.

Kadakulan rukitano na pupumonoon tano ko kilid o alad tano ka aya katao tanoron na daa a bali nian sa ditano katawan a tanto a mapia a timpla a daa arga ian ka dokao bo.

Aya kitimplaanon na pupungowaan so raon ian na ipulubung sa dimathi. Kalot ka sa galubo na tago angkaon so raon a saromayag na tambon ingka na nayaoangka taman sa marudak ago kapulamaan so pusupadanan ka. Marudak na kalotangka na panago ingkaon so galubo a pukaontodan sa pamomolan odi na bangkadun pirikun ko lopa. Kitimpla aka ko apia antonaa a pamomolan a pumulaan ka.

Bakaondun kupuno a boring ago kudoy, ogaid na kusanaan ka a timpla ko pamomolan sa apia di dun timplaan ko pupumasaan sa tinda a timpla. Tupung ingka angka a timpla ka kiaporbaan a tanto a mapia.

So Kapakasusalioba Ko Pur

Kadakulan ko manga taribasok sii rukitano sa Ranao na aya kapamomolaan iran na sa sasoson a pur a pupumolaan iran ko saragon. Babolabao igira a so pur na tanto a mala o arga ago malubod mapusa. Mapia mambo anan Ogaid na di kulalayon so kapia o lopa. Sabap sa kagia so lopa na di pekakoa sa timpla ko pud a pamomolan.

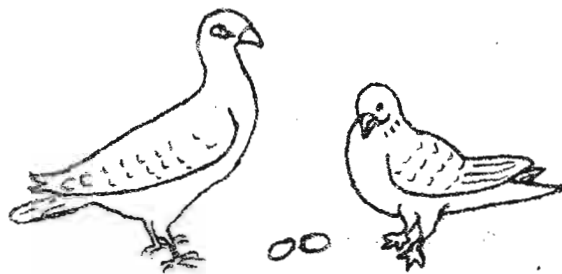
So kapakasusalioba ko mbarambarang a pur ko lopa ko s ragon na kiaporbaan a tanto a mapia. Pukatabang sa kapupukapia o lopa ago so kalalayon a kapia nian. Aya pun a pud a kapia angkai a okit na madakul a pimbarambarang a pur a mapupuragon ka ko saragon.

Aya kapakasusalioba ko pur na opama ka miamola ka sa kamais sa miaipos oto a mosim na mapia a aya puman a pamolaan ka ko lopa a ka a piragonan sa kamais na logasing o mambo o mosim o logasing. Odi na kupakai pun a kodalis. Mapuragon so logasing na pamolai ngka puman sa kodalis o di na apia antonaa a pur a

mapia sangkoto a kapapantagan a mosim. Pananggilai ngka o ba so piamolaan sa logasing ko miapos a mosim na ba ngka on mibokulas so logasing puroman.

Sa okit anan na mala a pukuragon ka ago pupukapia so lopa. Sabap sa sii ko bukao o logasing, kodalis o di na apia antonaa a pur a pud ko manga pamomolan a bubutoan sa inglis a "legumes" na adun a matatago on a manga titiboron a katatagoan sa "nitrogen". Gianan so kadakulan ko manga timpla a pupumasaan sa padian.

Tupungi ngka so kapakasusalioba ko pur ko saragon ka kiaporbaan a tanto a mapia.

Marapatik

So kaayam sa marapatik na miakalala i bali: pukisda, pukusogo o malayam, mipupumolong, dii mapusa ago miakapia-pia i paras a pugilain. Ayam ka sa marapatik ka malubod a tanto!

So marapatik na lagid o manga pud a pangangayamun a dii mibalay sa walay nian. So walay nian sa kupakay a kayo, buntong ago pipokut a kawat. Patot a kabaguran piya-piya ka adun di

pukusoludi a budong. So budong na aya mala a rido-ay o marapatik. Pakala angka malo ka adun makadadaya so marapatik. O aya pagosarun ka na buntong odi na kayo na mapukadulag ka so salasiaan ka adun malubod a kapukuolog o tai. Tago angka sa lugunian. Kupakay a kayo a isasayan sa kaban a idudukut ko kulub ka adun di kibinasa so orak iuan.

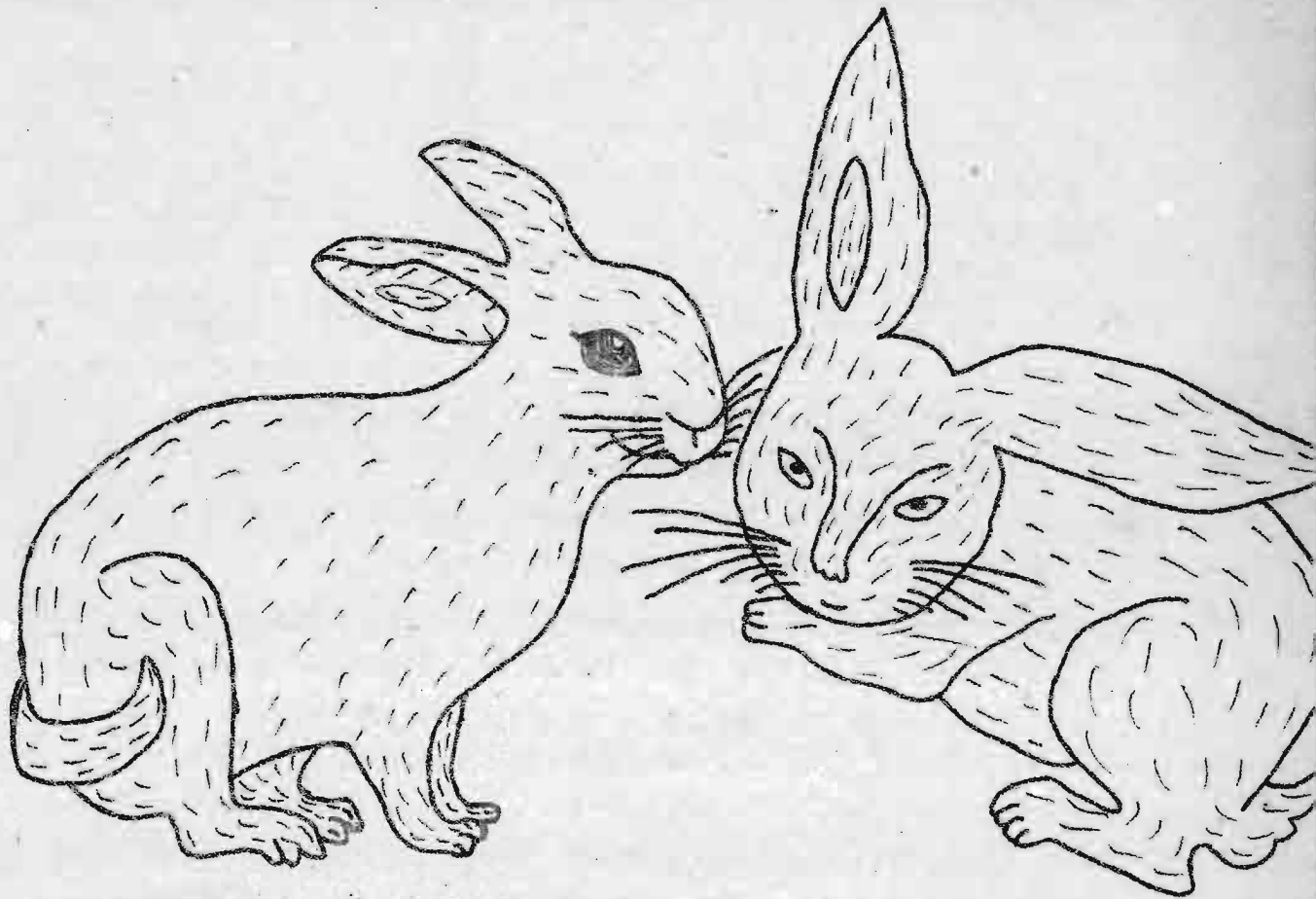
So marapatik na ayabo a kadakul a orak ian na dowa-dowa timan. Salasalak a kapugorak ian sa satiman. Giangkoto a dowa timan a orak na babay ago mama amay ka mapusa. Siran mambo i dipumbulag. Gianan i sabap a igira a sa satiman na marugun a kapupukatoon ian sa pud ian ka kagia palaya siran adun a bala ian.

So monggos i tanto a pukubabayan o marapatik a pangunungkun ian. Igira a pulayamun ka ko walay nian sa paganay na bombori angka sa monggos ka songowan iyanon dun. Aya pud a pangunungkun ian na kamais ago ilao. Pupekakan angka so marapatik sa makadowa sa salongan. Makaisa igira a tukud a kapita a manga alas sais taman sa alas siti. Puroman ingkabo amay ka pukupolid a alongan a manga alas dos. Pupukakan angka sa madakul ka adun di pukaawa. Igira a maito a pupukikan kiran na pusong siran ko mala a pukukan

iranon odi na putupi siran ko madakul a marapatik. Kapunanggilaan pun sa kapundorungaon. So kapundorungaon na pukatabang pun sa kapukudoti i kiran sa kapupungangan iran ko manga pur a adun a dotiron. So doti na aya pud a ridoay o marapatik.

O pagayam ka sa marapatik na pamasa ka sa mama ago babay ka kuna o ba tanto mala i arga. So dow a timan na numlad a pirak.

Ayam ka sa marapatik ka malubod ayamun ago tanto a mapiya i taam so sapo iyan babolabao igira a maito pun a pupuganad lomayog.

Rabit

So sapo a rabbit na mapia i ta am! O kubaya ka on somuda na kupakai a mamasa ka on sa padian ogaid na tanto a mala i arga! So satiman a rabbit a ba dun doa olan a idad ian na doa polo a pirak. Tanto a mala i bali angkaya a rabbit: Mapupusa ago pukisuda! Adun a malubod a kapukasuda a ka sa sapo rabbit! Ayam ka sa rabbit!

Malubod tagikorun so rabbit ka di tanto a mala i gasto ago maito a rikor on. Ogaid na kusombakan ka o andamanaya i ka ayam sa rabbit. Kupakai a somongkit ka ko alim ko ka ayam sa rabbit, lio saya pun na katii so kibugai akun rukano a maito a katao. Apia di ka makasongkit sa pud a tao na baanda kupakai a mayam ka dun sa rabbit o mosoa a ka angkaya a manga katao.

So rabbit na kailangan ian so walai. Amai ka bokaan, na kukan a aso o di na so manga ala a ria. Amai ka di mapia a kiambalaya ko walai, na pukasolud so budong na kukan ian so maroni a rabbit. Kailangan a so oman i isa a mala rabbit na isa a walai nian. Malubod so kapusiapa on. So dorung na aya kalilid a kala ian na doa (2) dada a kaninit ian ago pat(4) dada a kabulang ian odi na isa (1) ka maitros a sokusokur. Patot a mala a paitao nian ka adun malubod a kapulumpioi ron ago so kipusoludun on ko luguna

ago so manga i kakan o rabbit. Kupakai a mosar ka sa kayo o di na buntong ogaid na mas mapia so pukot a kawat ka adun malubod a kapukuolog o tai ago so kapukuodod o titi o rabbit. So rabbit na pukun ian so buntong ago kayo, babolabao igira a korang sa timos so pukun ian. Igira a aya inosar ko Kulub ago so salasa na kawat na kailangan a si i matago ko kasisirongan ka adun di pukuyao tanto.

Patot pun a adun a puginoman on ago putugoan on sa pukun iran. Kupakai a kitang o di na apia botu ago kayo a pananagoai. So kitang a putunglan sa ig na kailangan a mitambud ko rogo o dorung ka adun di pukuodod so ig. So kitang a sardinas na mapia a totokun sa kayo ka adun makabubutad sa di maodod so tago ian.

Aya pun a pud a importanti sa kaayam sa rabbit na so luguna. Kupakai a kayo o di na pulaywod a malo maporo (lima o di na num ka porgada) ka adun di pupukalio so maroni a rabbit.

Malubod pakakun so rabbit. Paganai na so rabbit na kailangan ian so madakul a ig kalaan on igira a laon. So putugoan sa ig na kailangan a lalayon adun a ig on.

So rabbit na kailangan ian pun so manga pangunungkun lagid o lobaba sa ilao, ilao, kamais, bantad o di na apia antonaa a kupakai a pakikan on. So babai a rabbit na kailangan so madakul a "protein" a pukukowa ko pupumasaan a pangunungkun. Kalaan on igira a maogat o di na igira a go pun mimbawata.

Lio pun ko pupumasaan a pangunungkun na kupakai pun a pakakanun sa manga raon a otan ago pamomolan. Lagid o raon a obi, inagag a kangkong, raon a gomamela, raon ago opas a saging.

So rabbit na maito a pukukan ian igira a daondao. Sabap saya na kailangan a mala a ipumbugai ron a pangunungkun igira a gagawii a di igira a daondao. So rabbit na madakul i kambawata, ogaid na di pindi bo ko kapupukapagobaya ko doa a rabbit. Igira a miakanum olan a idad o rabbit na makapumbawata dun.

Sabap sa kagia pakasisibayaan so mama ago so babai a rabbit, na kuwit ka so babai a rabbit ko dorung o mama a rabbit sa di matui. Mapasad oto na kasoin ka bo so babai a rabbit ko dorung ian. Suromani ngka bo aya ka adun madakul a mambawata ian. Igira a miakaisaisa siran makapagobai na maito a mapumbawata ian ogaid na

manga ala. Mamakasapolo ago lima gawii a kiatui a kiapakapagobaya kiran, na kaipun ka o maogot antaa ka di. O maogot so rabbit na pumbawata ko makatulo polo (30) taman sa tulo polo ago dow a (32) gawii poon ko kiapakapagobaya kiran. Tagoa ngka so luguna ko dorung ko ikadoa polo ago pito gawii. Kadakulan a putugoan ian so ragami so dorung ka adun kambaali o rabbit a luguna ian. Adun a oras a sii di imbawata sa lio o luguna so rabbit igira a gagawii. O mapunggolaolaya na panagoa ngka so manga wata ian ko luguna.

Manga Patot a Punanggilaan ka:

1. Pananggilai ngka so ipilipil ko mamakalima olan a idad o rabbit.
2. Pananggilai ngka so kangkong ka lalayon adun a sakit on.
3. Pananggilai ngka o ba katukawi somambi so pangunungkun iran. Pugilaya ngka o ba tanto matugas o di na tanto a malumuk so tai o rabbit.
4. O ba ngka omani so pangunungkun ko kanan iran igira a adun pun a ndodon, limpoi ngka so kanan ago puginaman ian.
5. O ba ngka pakakana sa inolabong a pangunungkun ka ipupumnatai ran.

6. So titi ago tai o rabbit ko puginaman iran na ipupumatai ran.

7. O ba ngka pakakana so rabbit sa manga pangunungkun a poon ko adun a manga tai ron a ayam.

Ngkaino pukulapis so kaayam sa rabbit:

1. Igira a tinggao so maroni a rabbit ko kawat.

2. Igira a adun a pila ko luguna. Ilayangka ko da nian pun kambawata ago amai ka makambawata o ba adun a pila on.

3. Igira a miakapagobai siran a ba dun limalima olan a idad iran na di siran pukabaloi. Mapia na makanum olan a idad o babai.

4. So kapakakana sa raon a ipilipil ko pakapumbawataan.

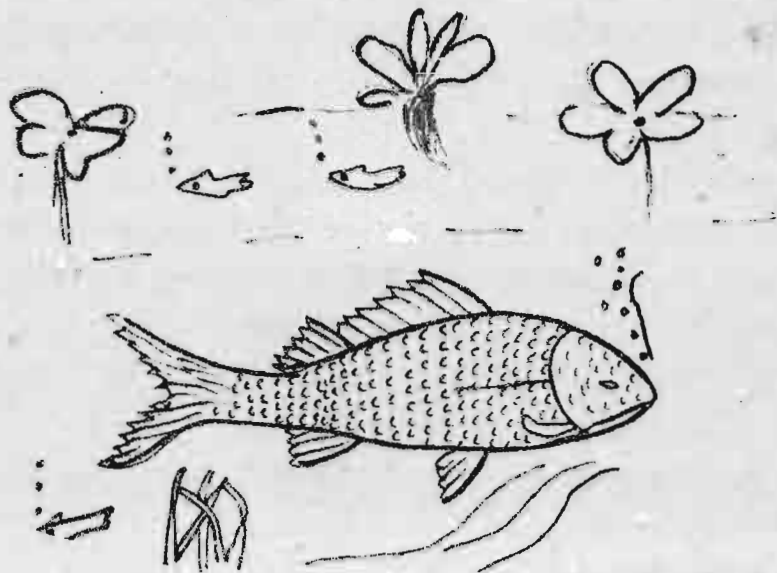
5. Igira a kiatukawan so ina a rabbit na pumbagoasan o di na dii makambawata sa di oras.

6. So di kapakakana sa "pellet" ko ina a rabbit o di na so kaongosi ron.

7. Igira a tanto a maito so dorung pukudapoan o ina a rabbit so manga wata ian.

8. Igira miangaolog so maroni a rabbit na pukukan a budong ago so manga pud a muranaranap.

9. So tanto a lokus ago pagti o mama a rabbit na di pumbawata.

Suda

Isa a pukukoaan sa mala a kawiagan a di mitatapian na so tigi
iran sa inglis a "fishpond." Gaii so kaayam sa suda. Tupungi

ngka ini, ogaid na so di ngka pun kapagayama na patot a daan ka a mapulano piapia. Mapuganad ka pasin o andamanaya i kambaal sa ayama, antonai manga patot a kailangan ka, antonai pukikan ka ko suda kalaan on na andamanaya i kapananggilai ngka sa di kapamatai o suda sa di ka malapis.

Pagampaganai a mapunggolaola ngka na pukasongkit ka ko matao sa kaayam sa suda. Ogaid na katii so kibugai akun rukano a manga katao. Ba anda apia di ka makasongkit ko matao sa kaayam sa suda na kusanaan ka dun aya o masoa a ka piapia.

Kala o ayama:

Sii ka maito a ayama, ka sii bo ko kilid o walai na kalilid a kala ian na limapolo (50) ka maitros a sokusokur sa ba anda isa (1) ka maitros a kadalum o ig.

Ig:

Aya mapia na so putoga a ig. Ogaid na kubonsodan ka sa tagik ko putogaan o ig ka adun marun so suda. Patot pun a makatibaba ka sa ipupulit ka on igira a ba bo tiagoan sa pangunungkun ago igira a kabaya a ka tomangul so ig.

Igira puman a da a putoga a ig na kupakai so matatangul a ig

asar a lalayon pukusambian. Pukatibaba ka sa kasangkapan a ipukoa on sa ig. O da na kakari ngka sa pukutogaan ian, ogaid na sa kapupukatogaa ngka on na patot a adun a pupukatoga on a bago a ig. O adun a giripo na mapia a pakatogaan on. Sii ko kapupukatoga on na kapunanggilaan ka sa di ron mamakaonot so suda. Kupakai a tagoan ka sa tagik.

Pisohonan a ayama:

Doa sosen a ayama: so da simintoa ago so siniminto. So pusiminton na mapia ogaid na mala i arga! Kusiminto ngka so pat a kilid ian. Sii sa di dalum na kailangan a tagoan sa putud. Katagoan sa putud na pamolai ngka sa kayopo, kangkong ago so pud a otan sa ig.

O di ngka kulotang so kasimintoa on na ba ka dun kalot. Kalot ka sa apia antanaa a kabaya a ka a kala ian, ogaid na patot a isa taman sa isa ago midia ka maitros a kadalum ian. Tambakun ka so kinoa on a lapot ko mbalabala a kilid ian. Tagoi ngka sa putud na go ngka pamolai sa manga otan sa ig lagid o kayopo, kangkong ago apia obi.

Pangunungkun:

Katii so manga rikomindar a pangunungkun sangkai a tulo sosen a suda: karp, tilapia ago katipa. Giangkai a pangunungkun na biagi sa doa butad: kalaan sa pangunungkun iran ago so barang a pangunungkun.

Sii ko kalaan ko pangunungkun, na so karp ago so tilapia, na mulagid a pupukikan kiran. Palaya siran pukun sa gialing a kamais, bantad, soso ago lowti. So katipa na aya pukun ian na gialing a suda o di na sapo a pangangayamun ago so manga lamba sa tolang.

So puman so manga barang a pangunungkun iran na mulagilagid siran on. Palaya siran pukun sa lobaba a ilao, gialing a kamais, raon a kangkong ago ombos a obi.

Kapakai pun a pakakun so manga ala a karp ago tilapia sa initinda a obi, paan, matimos a biskowit ago apia antonaa a otan sa ig.

O siminton ka so ayama a ka na katii so manga kailangan ka:

1) 380 timan a 6" x 8" x 16" a aloblak

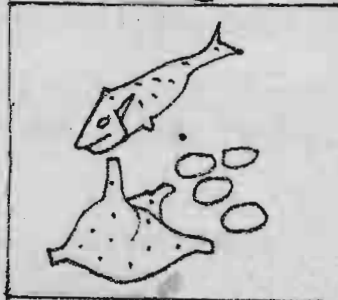
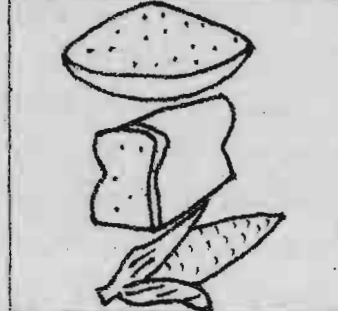
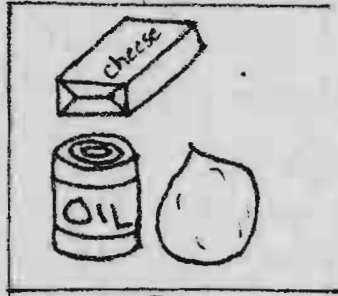
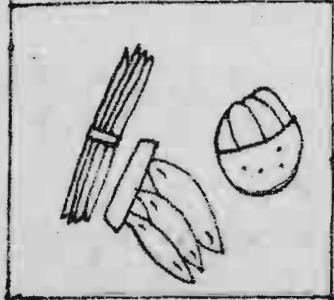
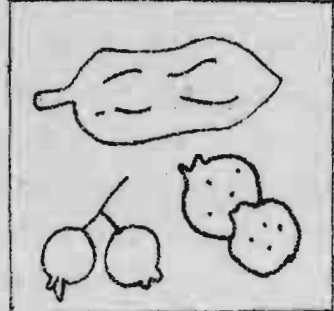
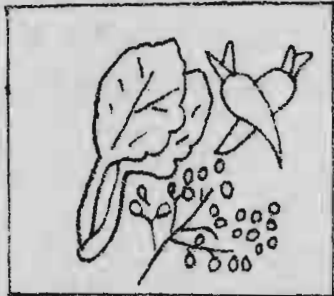
- 2) 40 ka sako a siminto a ipuniminto ko kapakaputootoora ko aloblak
- 3) doa ka kaban a putud
- 4) isa ka kaban a manga tatalangud a ator
- 5) doa timan a tobo - so pugokitan o ig igira a pukatogaan ago igira a putugoan sa ig.

Malubod a ayamun so karp ago so tilapia a di so katipa. So katipa na pupumanayao na pupukalio ko ayama. Kapunanggilaan aya sa ka aladaon a piagukut a kawat. Pukatabang pun aya ko kapulidasi ko ria.

Mapasad kaya muriparado na puloba ka dun sa suda a pagayamun ka on. Kupakai a makakoa ka ko manga ayama sa Luzon, ogaid na tanto a mawatan. Song ka ba dun sa Kiyaldan sa Marawi ka adun a ayama on. Masikun a kaogopan ka iran muloloba sa suda.

O ririskian ka o ALLAH na aya pukuragon ko maito a ayama na doa polo ka kilogram ko sa olan o di na lima polo ka kilogram ko saragon. Igira a miamakala na osar ka sa pokut sa kapungoaa ngka on. Osar ka sa manga ala i mata malo a pokut ka adun di kitalon

so maroni ron. Tupungi ngka na go ngka ilaya ó ba ka on
pagontonga.

Kapiya
i
Lawas

"Pumuliin oto a mapia i lawas a wata....Miakagaan-gaan a kiapakala ian.... Poringanai i langon a pangunungkun a mapia na pukukan ian ka kawasa i lokus." Giai lalayon a pukunug ta a dii maturo o kadakulan rukitano igira a miaka-ilay tano sa mapia i lawas.

Ogaid na kuna oba aya bo a sabap a kapukapia o lawas o nggagaisa na kagia kawasa na langoa mapia a pangunungkun na pukukan ian. Madakul a kawasa a pagti na madakul a miskin a mapia i lawas. Oway dun ka kawasa ka na amay ka dingka katawan i ikidi angkaon na daa a bali nian. Kadakulan rukitano a ayabo a pukun ian ko saolan na bugas bo ago suda. Igira a adun a suda na ditano dun pululutuan. Igira miakakan tano sa bugas ago suda na ditano dun kun sa onga a pamomolan odi na apia antonaa. Igira a mipudian so mama a miamasa sa manga tlo soson a suda na pukurara-ngitan so babay ka kagia pakambarambarangun dun.

So kapakambarambaranga ko pukun ka oman salongan na gianan i sabap a ipukapia o lawas. Kuna oba kagia miskin ka na di kapukapia i lawas.

So pangunungkun na pimbaabaad sa num butad. Patot a oman

gawii na sii ko pukun ka na adun a ndodon sangkaya a num butad a pangunungkun. Katii so kiambaabaadaon:

Raon ago manga bibinaning a lulutuan lagid o raon a paria, raon a obi, raon a sowitir, kangkong, pisay, babasal, litis ago karot. Patot a oman gawii na pupukakan kaon sa $3/4$ ka tagayan ko manga gadong a lulutuan odi na $1/2$ ka tagayan a manga bibinaning a litha.

Ikadoa na so manga panunungkun a pukekowaan sa baitamin C. Siini pukukowa ko bayaba, bayabano, atis, pomilo, kopaya, dorian, darangita, milon ago mangga. Patot a oman gawii na adun a pukukan ka a satiman a matalangud odi na sakarad ko manga ala a onga a pamomolan.

Ikatlo bagi na so manga pud a onga a pamomolan ago manga lulutuan lagid o okra, paria, kagoko, poso a saging, nanas, badak, apol, abokado, tagotong, sikowa, saging, ago toal. Aya mambo a patot a puken kaon oman gawii na satiman a matalangud a onga a pamomolan ago midia ka tagayan a litha.

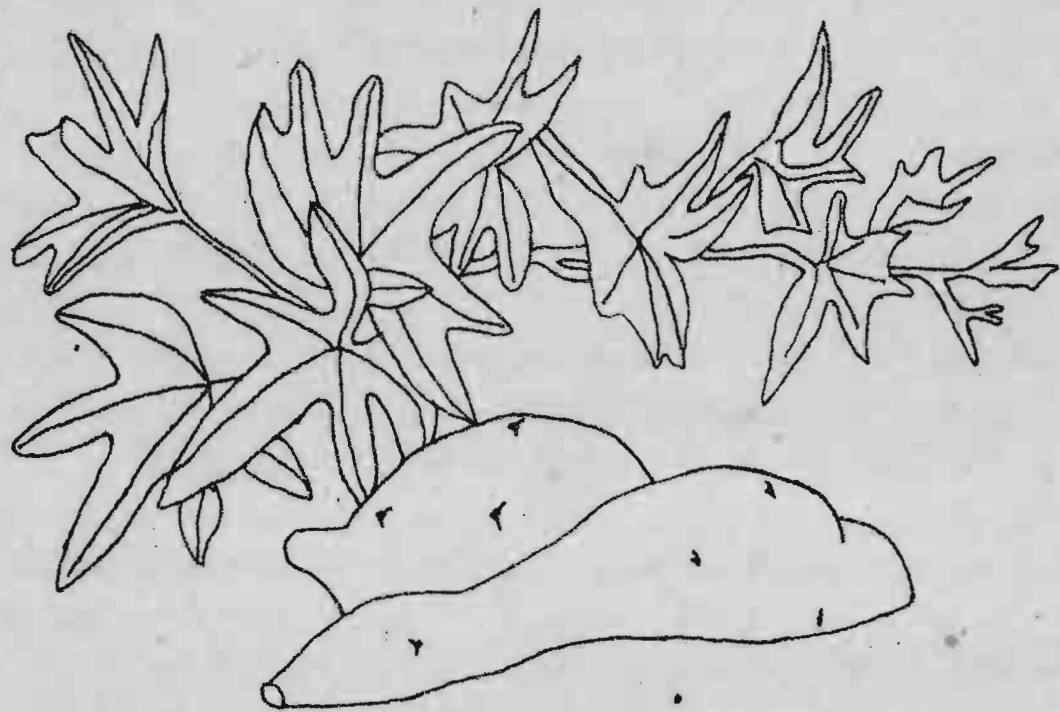
Ikatpat na so manga pangunungkun a pukukowaan sa "protein" lagid o sapo a sapi ago so manga pud a sapo, atay ago so manga

puḍ a solud a tian a ayam, manok, suda, odang, soso, kodalis ago logasing.

Ikalima so manga pangunungkun a pukukowaan sa lana lagid o batir, margarin, lana, niog, ago gata a niog. Manga num taman sa walo ka maito a saridot oman gawii.

Moripori so manga pangunungkun a bagur sa lawas lagid o bugas, kamais, obi, palao, pinipi, ago paan.

Tig tano a tanto a mala i gasto. Kuna oba mala i gasto ka ba kagia kun kaon na sa dun sa sakadar kaon koman. Manga i-ito a pukunon. Amay ka sowaan kanan na di ka lalayon kusakit ka lalayon mepipia a ginawangka. Sesapadan ka ka apia di kadun

061

Lio ko kiputindaan a sinawaro ko obi ago so kapupiritoaon na katii i pun so doa sason a kakuna ko obi. Paganay na so tig iran sa English a "camote snow peak." Katii so manga kailangan ka ko kapumbaali sii: midia ka kilo a obi, limondios, gola, ago margarin.

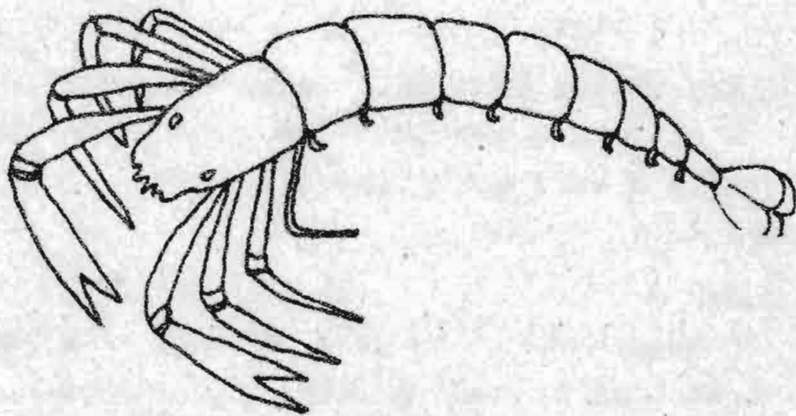
Ipuntinda so obi na maloto na opisingka na gongka roputa. Maroput na silin ka pasin. Pakasuo-saog angka so tlo ka mala a saridot a ig a limondios, tlo ka mala a saridot a gola ago tlo ka mala a saridot a margarin.

Makasuo-saog pia-pia na tago angkaon so rioput a obi na pakasuo-saog angka na mapasad na tago angka sa lapad na paganaan ka dun odi na kanangka dun ka mapia i taam!

Ikadoa a kakana sa obi na so tigiran a "sweet potatoes desert." Kuna oba lagid o "camote snow peak" a maito a kailangan ka, sii na isa ka kilo a obi, orak a manok, kondinsado a gatas, margarin, gola, banilia ago logasing.

Puroputun mambo so isa ka kilo a initinda a obi amay kakaopisan. Mapasad na silin ka sa dimathi.

Kowa angka puman so dowā timan a orak a manok na saogun ka ko isa ka kitang a kondinsado a gatas. Pakasuo-saog angka pia-pia. Mapasad oto na tuno angka so midia ka tagayan a gola ago tlo ka maito a saridot a margarin ko kara na malo oka pakasuo-saoga a saridot na tago angkaon so orak ago so gatas. Pukolikao angka taman sa domidi malo. Domidi na tago angkaon so obi a rioput. Pukolikao angka taman sa makarikut a masoa ian so parukat. Masoa ian so parukat na tago ingka sa isa ka maito a saridot a banilia. Tago angka sa lapad na bomborun kaon so sindag a rioput a logasing. Kanangka dun ka miakapia-pia i taam.

Odang

Andamanaya i kasalina sa taam ko odang! Lalayon a kisudaan tano ko odang na pusundagun sa niyog, iputinda odi na pupiriton. Kadakulan pun a pukebabayaan iyan a pumbowayon a mailao babolabao

igira a maroni. Ogaid na igira a mathi na pakasmo taman sa ditaon dun pukarao koman sa maito bo. Ogaid na igira a dii masilin-salin a ipukidiaon na mapia. Katii so isa a mapia a kisudaanon; so tig iran sa inglis "kroepeck."

Giai na miakalubolud moalan. Katii so manga kailangan ka: pat ka tagayan a gialing a marugas, isa ka tagayan a gialing a odang, doa ka mala a saridot a timos, ago doa ka mala a saridot a tionao a apog.

Paganay a mapunggola-olang ka na pugarawan so marugas. Mapasad na ragum angka sa isa ka oras sa mayao a ig odi na pakaiga angka ko matunggao a ig na galing angka sa putugoan sa maito-maito a ig.

Kowa angka puman so odang na onab ingka na tindaan ka ko doa ka tagayan a ig taman sa makariga. Makariga na pangaram ingka na galing angka sa pudon so ig a mialamba ko kinitindaanon.

Pakasuo-saog angka so gialing a marugas, gialing a odang timos ago tionao a apog. Makasuo-saog na pakaokit angka bo ko galingan sa makaisa.

Tago ingkaon so lomino a lapad sa tlo ka mala a saridot na tago angka ko kara sa apun ingka ka oba kasoludi a ig. Lukub ingka na nayao angka sa taman sa mamakatlo odi na limaka minotos odi na taman sa maloto.

Kowa angkaon so lapad na tago angka ko matunggao a ig ko palanggana ka adun malubod aka kowa angkaon. Matunggao na pangarad angka sa apia antonaa'a kabaya aka a panga ala ian. Agag angka ko alongan sa manga num taman sa walo ka oras. Magango na tago angka ko pukilukuban a kitang.

Amay ka kubaya kaon koman na pirito angka sa lana na kanangka dun. Odi na tatago angka roo dun sa kitang oto taman sa kakubaya ingkaon koman ka kuna ba kubinasa sa mathi.